

Raadsvoorstel

Onderwerp **Herinrichting Zernikelaan, aansluiting Noordelijke Ringweg en fietspad Penningsdijk**
Registratienr. 6883786 Steller/telnr. J.S. Bos/ 8058 Bijlagen 4

Portefeuillehouder	☐ Vertrouwelijk R. van der Schaaf en P. de Rook	Raadsc commissie
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☒ Maand 5 Jaar 2018 LTA nee: ☐ Niet op LTA	

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. voor de realisatie van het project Zernike Infrastructuur een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 13.653.832,-, het totaal komt daarmee op € 15.153.832,-, onder voorwaarde dat de samenwerkingsovereenkomsten voor het project door alle partijen zijn getekend en daarmee de financiële bijdragen zijn gegarandeerd;
- II. de kosten te dekken uit:
  - a. een bijdrage uit het Stedelijk Investeringsfonds (SIF) van € 4.223.566,-;
  - b. bijdragen van in totaal € 8.430.266,- van de Rijksuniversiteit Groningen en Hanzehogeschool Groningen, specifiek voor de deelprojecten Herinrichting Zernikelaan en Fietspad Penningsdijk;
  - c. een bijdrage vanuit de Netwerkanalyse B van € 1.000.000,-, specifiek voor het deelproject aansluiting Noordelijke Ringweg met de Zonnelaan;
- III. de bijdrage uit het Stedelijk Investeringsfonds (SIF) van € 4.223.566,- te onttrekken aan de reserve SIF en deze toe te voegen aan een bekleemde reserve ter dekking van de kapitaallasten van het aanvullend krediet project Zernike Infrastructuur;
- IV. de gemeentebegroting 2018 op programmaniveau overeenkomstig te wijzigen
- V. het genomen besluit vanwege het financieel toezicht op grond van artikel 21 Wet algemene regels herindeling voor te leggen ter afstemming aan de gemeenten Haren en Ten Boer en ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten;
- VI. het genomen besluit na goedkeuring door Gedeputeerde Staten in uitvoering te brengen.

Samenvatting.

Om de afspraken uit de samenwerking van de gemeente met de Rijksuniversiteit Groningen en Hanzehogeschool Groningen, bij u bekend onder de naam 'Akkoord van Groningen' ten uitvoer te brengen vragen wij uw raad het uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen voor de herinrichting van de Zernikelaan, de aansluitingen op de Noordelijke Ringweg en het aan te leggen fietspad. Met deze projecten wordt de ruimtelijke structuur zo aangepast dat het gemeentelijke bedrijventerrein in het noorden en het onderwysdeel in het zuiden van Zernike één samenhangend geheel vormen.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

In het samenwerkingsverband 'het Akkoord van Groningen' inmiddels 3.0 hebben de besturen van de gemeente Groningen, de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) en de Hanzehogeschool (HG) de ambitie uitgesproken om van Zernike een toplocatie te maken. De plannen om die ambitie waar te maken zijn vertaald in concrete voorstellen, op basis van een gemeenschappelijke stedenbouwkundige visie (Masterplan) die onder regie en door West8 is uitgewerkt. Het doel is om Zernike verder uit te bouwen tot een toplocatie waar kennisinstellingen en bedrijfsleven stevig met elkaar verbonden zijn.

De meerwaarde van de samenwerking biedt een uitstekende basis voor de beoogde ontwikkelingen van de gemeente Groningen op het gebied van innovatie, werkgelegenheid en ruimtelijke structuur. De unieke samenwerking tussen de gemeente, onderwijsinstellingen en bedrijfsleven hebben meerwaarde voor healthy aging, economie, wonen en bereikbaarheid. Door de investeringen worden de ambities stevig verankerd en geborgd voor de toekomstige ontwikkelingen van de gemeente Groningen en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de doelstellingen van ons collegeprogramma.

Op de Zernike Campus Groningen ligt een gemeentelijk bedrijventerrein, waarvan nog ca 14 hectare uitgeefbaar is. Op basis van de gezamenlijke visie ontwikkelt de gemeente samen met de RUG en HG de Zernike Campus tot de belangrijkste kennisdynamo van de regio. Met de partners is in 2014 een Masterplan (door West 8) voor Zernike opgesteld en een nieuwe stedenbouwkundige visie opgesteld. De visie geeft voor de komende 10 tot 15 jaar de koers aan voor de ontwikkeling van de Zernike Campus. De campus heeft met de enthousiaste en stuwende kracht van de aanwezige kennisinstellingen en ondernemers volop mogelijkheden om uit te groeien tot een onderwijs-, kennis- en ontwikkelingscentrum van nationaal en zelfs internationaal formaat. Naast het ruimtelijke plan als basis ligt de sleutel tot succes in verregaande samenwerking en goede marketing (acquisitie) van de campus.

Als uitwerking van het Masterplan is voor de herinrichting van de Zernikelaan door West8 een ontwerp gemaakt in nauwe samenwerking met de gemeente en de onderwijs partners en in overleg met de bedrijven, bewoners en belangenvertegenwoordiging van Paddepoel en Selwerd. Een goed stedenbouwkundig ontwerp verhoogt de aantrekkelijkheid van de campus. Aan het ontwerp is de aansluiting van de Zernikelaan met de Noordelijke Ringweg en de Zonnelaan gekoppeld. Met dit ontwerp realiseren we een voldoende robuuste oplossing vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid en bereikbaarheid met de fiets, openbaar vervoer en met de auto van Zernike voor de komende 10 tot 15 jaar.

Over de herinrichting van de Zernikelaan met de daaraan gekoppelde oplossing voor de aansluiting met de Noordelijke Ring en de Zonnelaan bent u in oktober vorig jaar door ons geïnformeerd per brief.

De ontwerpen zijn door de stuurgroep Zernike en door ons college vastgesteld.

Kader

- Akkoord van Groningen 2.0 en 3.0 (2009 en 2015), de samenwerking tussen gemeente, RUG, HG en UMCG;
- Masterplan Zernike (West 8, 2014, collegebrief 20 januari 2015);
- De Bereikbare Stad (2013);
- Netwerkanalyse (2013);
- Meerjarenprogramma verkeer en vervoer 2018-2021;
- Grondexploitatie Zernike Bedrijventerrein (herziening 2018).

Argumenten en afwegingen

Zernike Infrastructuur

De gemeente is trekker van een aantal deelprojecten in de openbare ruimte en heeft dit ondergebracht onder het overkoepelende project Zernike Infrastructuur. Bij de vaststelling van de herziene

grondexploitatie Zernike Bedrijventerrein in april 2018 bent u hierover al geïnformeerd. RUG en HG dragen financieel bij.

Herinrichting Zernikelaan

De Zernike Campus heeft de afgelopen tien jaar een forse transformatie doorgemaakt. Er zijn nieuwe onderwijs-, onderzoeks- en faculteitsgebouwen ontwikkeld en gebouwd. Ook voor de komende jaren staan een aantal grootschalige en ambitieuze plannen op stapel. De ontwerpvoorstellen in de visie geven een duidelijke richting voor het karakter, de organisatie en de inrichting van de diverse deelgebieden.

Wat betreft uitstraling en indeling zijn noord en zuid op de campus nu nog erg verschillend van karakter. Het zuidelijk deel van de campus gaat over onderwijs, onderzoek en kennisontwikkeling. Achter parkeerterreinen en een hoogspanningstracé ligt aan de noordzijde het bedrijvengebied met een mix van bedrijfsverzamelgebouwen en panden die door de ondernemers zelf zijn gebouwd.

Verbetering infrastructuur en ruimtelijke kwaliteit

Het samensmeden van zuid en noord tot één Zernike Campus Groningen vraagt om ingrepen die de ruimtelijke kwaliteit en de onderlinge verbindingen verbeteren. Daarom wordt de centraal gelegen Zernikelaan getransformeerd naar een aantrekkelijke verbinding voor fietsers en voetgangers, openbaar vervoer en leveranciers: de Zernikepromenade. Het middengebied krijgt een metamorfose, die het middengebied tot het hart van de Zernike Campus maakt. Ook worden nieuwe verkeersroutes voor langzaam verkeer in het noordelijk deel toegevoegd, die aansluiten op het fietsnetwerk in de omgeving. Stedenbouwkundige ingrepen zorgen voor een intiemer en aantrekkelijker vestigingsklimaat. Bedrijven en kennisinstellingen worden functioneel gemengd, zodat er een optimale synthese ontstaat.

Door de gezamenlijke inspanning van gemeente, RUG en HG met daaraan gekoppelde gezamenlijke investering zal de ontwikkeling van bedrijven en kennisinstellingen de nodige impuls krijgen die voor Zernike wordt beoogd. Nu al is te zien dat vooruitlopend op de investeringen plannen en ontwikkelingen een snellere vlucht nemen nu de economie aantrekt en juist in dit hogere segment de juiste vraag weten te stimuleren. In het afgelopen jaar is dan ook meer door de bedrijven in Zernike geïnvesteerd dan eerder geraamd.

Aansluiting Noordelijke Ringweg

Het uitgangspunt voor het ontwerp en studie is de verkeersafwikkeling tot en met 2030. De verkeersintensiteiten zijn voor de kruising bij de Noordelijke Ringweg verwerkt in een verkeerssimulatiemodel, waarop negen ontwerpvarianten zijn onderzocht. Uit het onderzoek van de varianten kwam één variant naar voren die voldoende oplossing biedt om het verkeer goed af te kunnen wikkelen en een verbetering betekent van de verkeersveiligheid, in het bijzonder die van de fiets. Deze variant voorziet in een optimalisatie van de huidige kruising en plaatsing van een VRI (verkeerslichten) en biedt de beste totaal oplossing voor de veiligheid, bereikbaarheid en de doorstroming voor fiets, auto en bus. Daarbij hebben fietsers ook nog de Slimme Routes als alternatief. Samen met West8 is deze oplossingsvariant verder geoptimaliseerd.

De optimalisatie verlegt de aansluiting van de Crematoriumlaan en Nijenborgh (kruisende automobilisten) in noordelijke richting (verplicht rechtsaf) met een draaimogelijkheid bij Blauwborgje. Ook zijn beide afritten van de Noordelijke Ringweg uitgebreid met een extra rijbaan aansluitend op de onderliggende kruising met VRI. Het mogelijke risico van terugslag op de ringweg is opgelost door aanleg van filedetectie op de afritten. Dit betekent dan dat er in die - vermoedelijk beperkte - situaties prioriteit wordt gegeven aan autoverkeer komende van de afritten. Hierover hebben we overeenstemming met de provincie.

Fietspad Penningsdijk

Om het fietsverkeer om te leiden gedurende de verbouwing van onder andere de Feringabuilding is het nodig om een fietspad aan te leggen via de Penningsdijk. Dit fietspad sluit aan op de Slimme route door Park Selwerd en biedt daardoor een goed alternatief. De fietsroute loopt onder de Linnaeusborg door op terrein van de RUG. Aanleg van het fietspad is voorzien rond de zomer 2018 en kan als het meezit nog voor het nieuwe studiejaar worden opgeleverd.

Uitvoering Masterplan

Binnen het Masterplan 2014 zijn meerdere (deel)projecten opgenomen. Samen met onze partners RUG en HG zullen we komend jaar benutten om de haalbaarheid en wenselijkheid van deze plannen verder te onderzoeken en uit te werken. Het gaat dan om o.a. wonen op Zernike, herinrichting van het tussengebied, aanpassingen op Blauwborgje, aanpak parkeerproblematiek, aanpassen busstation, groene omzoming e.d. De voorbereidingskosten kunnen niet ten laste van de grondexploitatie Zernike bedrijventerrein worden gebracht en daarom is een voorbereidingskrediet nodig.

De ontwerpen van de Zernikelaan, aansluiting ringweg en fietspad Penningsdijk zijn als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het door West 8 vervaardigde ontwerp is tot stand gekomen in opdracht van de Stuurgroep Zernike, waarin naast de genoemde partijen ook de Vereniging Bedrijvenparken Groningen West (VBGW), UMCG en Provincie Groningen vertegenwoordigd zijn. Ook bewoners aan de Paddepoelsterweg en de wijkvertegenwoordiging van Paddepoel zijn over de herinrichtingsplannen geïnformeerd. Met HG en RUG is een communicatiegroep opgericht die zich bezig zal houden met communicatie en afstemming rondom de aanleg en uitvoering, daarmee zijn ook het personeel en de studenten bij het proces betrokken.

Financiële consequenties

Geraamde kosten

De totaal geraamde investeringskosten van de drie deelprojecten samen bedragen € 15.153.832,-- exclusief btw inclusief planontwikkelingskosten. Per deelproject zijn de geraamde kosten:

- herinrichting Zernikelaan	€ 12.803.832,--
- aansluiting Noordelijke Ringweg - Zonnelaan	€ 1.800.000,--
- fietspad Penningsdijk	€ 350.000,--
- voorbereidingskrediet planontwikkeling vervolg Masterplan	€ 200.000,--

Aanvullende (uitvoerings)krediet

Voor het project Zernikelaan is reeds een voorbereidingskrediet van € 1.000.000,-- beschikbaar gesteld (raadsbesluit april 2018). Voor de afslag Noordelijke Ringweg is reeds een voorbereidingskrediet van € 500.000,-- beschikbaar gesteld. Rekening houdend hiermee vragen we een uitvoeringskrediet aan voor het totale project van € 13.653.832,--. Per deelproject vragen we een uitvoeringskrediet aan van:

- herinrichting Zernikelaan:	€ 11.803.832,--
- aansluiting Noordelijke Ringweg – Zonnelaan	€ 1.300.000,--
- fietspad Penningsdijk	€ 350.000,--
- voorbereidingskrediet planontwikkeling vervolg Masterplan	€ 200.000,--

Het krediet van de Zernikelaan wordt voor € 8.196.933,-- gedekt uit bijdragen van de RUG en de HG. Het restant € 3.606.899,-- wordt gedekt uit het SIF. Het krediet voor de aansluiting Noordelijke Ringweg wordt voor € 1.000.000,-- gedekt uit programma bereikbaarheid, Netwerkanalyse B en voor het overige deel uit het SIF. Het krediet voor Fietspad Penningsdijk wordt gedekt voor € 233.333,-- uit bijdragen van de RUG en de HG. Het restant € 116.667,-- wordt gedekt uit het SIF. Het voorbereidingskrediet van € 200.000,-- voor overige deelprojecten binnen Zernike Infrastructuur wordt gedekt uit het SIF.

De totale bijdrage uit het SIF komt hiermee op ruim 4,2 miljoen euro, bovenop de in april 2018 bij de herziening grondexploitatie Zernike Bedrijventerrein beschikbaar gestelde 1,0 miljoen euro. Dit blijft binnen de beschikbare middelen van in totaal 5,3 miljoen euro binnen het SIF voor Zernike.

Effect op weerstandsvermogen

Voor de grote verkeersprojecten bepalen we het risico op 10% van de investeringskosten. In dit project hebben we mogelijkheden om bij te sturen en dat borgen we dat ook in de samenwerkingsovereenkomst. Daarbij is in de ramingen een voldoende ruime post onvoorzien opgenomen en zullen we bij de uitwerking in de aanbesteding hier rekening mee houden.

Voor projecten die voortvloeien uit de Netwerkanalyse 2013 (totale omvang gemeentelijke middelen 20 miljoen euro) is besloten dat voor- en nadelen mogen worden verrekend binnen het totale programma (gesloten financiering). Financiële tegenvallers kunnen dus binnen het totaal beschikbare budget worden opgevangen. Dit kan effect hebben op de projecten die uitgevoerd kunnen worden, maar voor het geheel geldt dat geen sprake is van een financieel risico voor de gemeente Groningen.

Op basis van voorgaande stellen wij voor dat het risico moet worden bepaald over de investering voor het project Zernikelaan, minus de bijdragen van RUG en HG. Dit omdat de risico's ook gelijk gedeeld worden over de drie partijen. Dat betekent dat over een bedrag van € 4.373.566,-- een risicoberekening plaatsvindt, resulterend dat het weerstandsvermogen met afgerond € 437.000,-- wordt belast.

Btw

Om btw te kunnen verrekenen is met HG en RUG afgesproken dat de gemeente op gronden van HG en RUG binnen het projectgebied een opstalrecht van 10 jaar vestigt na oplevering van het project. Dit opstalrecht vervalt na 10 jaar, vanaf dat moment zijn de gronden weer vrij van recht in eigendom van de HG en RUG. Met partijen worden nog nadere afspraken gemaakt voor het beheer en onderhoud in die periode 10 jaar. Met de provincie, eigenaar van de op- en afritten van de ringweg, worden specifieke afspraken gemaakt om btw te kunnen verrekenen

Projectbeheersing en risico's

Een belangrijk deel van het project is een gezamenlijk project met RUG en HG. Partijen hebben afgesproken dat de gemeente als opdrachtgevende partij optreedt. Voor de kostenverdeling en risicoverdeling van de Zernikelaan en fietspad Penningsdijk zijn samenwerkingsovereenkomsten opgesteld met RUG en HG. De geraamde bedragen worden in deze overeenkomst als taakstellend aangemerkt. Dit betekent ook dat bij optredende risico's eerst wordt gezocht naar versoering in de projectscope. Met partijen is afgesproken dat risico's gelijk worden verdeeld, ook indien dit onverhoopt niet binnen het taakstellende budget kan worden opgelost. Dit wordt tijdig voorgelegd aan de stuurgroep Zernike. De bedoeling is dat deze overeenkomsten na het raadsbesluit worden ondertekend. RUG en HG hebben inmiddels ingestemd met de concept-overeenkomsten. De samenwerkingsovereenkomsten worden definitief getekend na het raadsbesluit. De overeenkomsten zijn als vertrouwelijke bijlagen bij dit voorstel gevoegd. Op deze overeenkomsten is geheimhouding overeenkomstig artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet van toepassing.

Voor het vervolgtraject wordt een plan van aanpak opgesteld. Kern van het plan van aanpak vormt een projectmatige aanpak waarbij ruim aandacht wordt besteed aan de financiële beheersing en risicobeheersing.

Begrotingswijziging Investerings 2018
Project Zernike infrastructuur

Betrokken directie(s)	Stadsontwikkeling
Titel Raads- / Collegevoorstel	Project Zernike infrastructuur
Besluitvorming (orgaan + datum)	Raad
Incidenteel / Structureel	I
Looptijd	2018-2019
Soort wijziging	Investering

Financiële begrotingswijziging*Bedragen x 1.000 euro*

Programma	Deelprogramma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo te activeren
07. Verkeer	07.3 Auto	SO Ontwikkeling en Uitv	I	13.654	8.430	-5.224
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				13.654	8.430	-5.224

Begrotingswijziging 2018**Project Zernike infrastructuur**

Betrokken directie(s)	Stadsontwikkeling
Naam voorstel	Project Zernike infrastructuur
Besluitvorming (orgaan)	Raad
Incidenteel / Structureel	I
Soort wijziging	Exploitatie

Financiële begrotingswijziging*Bedragen x 1.000 euro*

Programma	Deelprogramma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev.res.	Ontr.res.	Saldo na res. mut.
07. Verkeer	07.3 Auto	SO Ontwikkeling en Uitv	I			0	4.224		-4.224
07. Verkeer	07.3 Auto	SO Beleid en Ontwerp	I			0		4.224	4.224
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				0	0	0	4.224	4.224	0

Overige consequenties Samenwerkingsovereenkomsten.

Met de RUG en HG zijn principe samenwerkingsovereenkomsten opgesteld voor de herinrichting Zernikelaan en fietspad Penningsdijk. Dit omdat RUG en HG financieel bijdragen en de gronden deels in eigendom van RUG en HG zijn. In de overeenkomsten zijn afspraken gemaakt over financiën, btw, grondoverdracht, beheer en onderhoud, samenwerking, communicatie en overige juridische bepalingen.

Met de provincie is een overeenkomst opgesteld specifiek voor de aansluiting ringweg, omdat de op- en afritten eigendom zijn van de provincie.

De samenwerkingsovereenkomsten worden definitief getekend na het raadsbesluit.

VervolgZernikelaan en Aansluiting Ringweg

Na het raadsbesluit maken we de samenwerkingsovereenkomsten definitief en zetten we de Europese aanbestedingsprocedure in gang. Deze zal naar verwachting eind 2018 worden uitgevoerd. Start van de werkzaamheden is voorzien vanaf eerste kwartaal 2019 en zal doorlopen tot in 2021. Met de Zerniecampus zal goede afstemming plaats vinden over de planning van de werkzaamheden ook in relatie tot andere bouwwerkzaamheden op de campus, zodanig dat een goede bereikbaarheid van de campus gewaarborgd blijft. Voor de werkzaamheden aansluiting ringweg zal dit betekenen dat dit zoveel mogelijk in een vakantieperiode moet worden afgerond.

Fietspad Penningsdijk

Aanbesteding direct volgend op raadsbesluit, uitvoering voor of direct na de zomervakantie. Het fietspad is dan op tijd klaar voordat grootschalige bouwwerkzaamheden op Zernike gaan beginnen, in het bijzonder de Feringa Building. Het project wordt dus in 2018 afgerond.

Lange Termijn Agenda

Mei 2018

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink